

PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA

**LUBUSKI PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI
INSPEKTOR SANITARNY
W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM**

**OCENA STANU SANITARNEGO
OBIEKTÓW NADZOROWANYCH PRZEZ
LUBUSKIEGO PAŃSTWOWEGO WOJEWÓDZKIEGO
INSPEKTORA SANITARNEGO W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM
NA TERENIE POWIATU WSCHOWSKIEGO
ZA 2017 ROK**

Gorzów Wielkopolski

marzec 2018 rok

Spis treści

I. Nadzorowane obiekty.....	3
II. Placówki nauczania i wychowania.	3
1. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo- wychowawczych.	3
Podsumowanie.....	9

I. Nadzorowane obiekty.

Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp. zgodnie z art. 12 ust. 1a, pkt 1 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985r. (jedn. tekst Dz. U. z 2017r. poz. 1261 z późn. zm.) sprawuje nadzór nad podmiotami, dla których powiat jest organem założycielskim lub organem prowadzącym, lub w których powiat jest podmiotem dominującym. Na terenie powiatu wschowskiego nadzorem sanitarnym objęte są:

Lp.	Nazwa podmiotu	Adres
1.	I Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi	ul. Matejki 1 67 – 400 Wschowa
2.	I Zespół Szkół	ul. Kościuszki 11 67 – 400 Wschowa
3.	Centrum Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego	Plac Kosynierów 1 67 – 400 Wschowa
	Internat Centrum Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego	Plac Kosynierów 1 67 – 400 Wschowa
4.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy	ul. Kościuszki 25 67 – 400 Wschowa
5.	Dom Dziecka	ul. Reymonta 1 67 – 400 Wschowa
6.	Dom Dziecka	ul. Słoneczna 5 67 – 410 Sława
7.	Dom Dziecka	ul. Odr. Wojska Polskiego 36 67 – 410 Sława
8.	Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	ul. Zacisze 1 67 - 400 Wschowa
9.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Ogrodowa 1 67 – 410 Sława

II. Placówki nauczania i wychowania.

1. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych.

W 2017 roku przeprowadzono 10 kontroli sanitarnych w placówkach nauczania i wychowania (I Zespół Szkół we Wschowie, I Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi we Wschowie, Centrum Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego we Wschowie, Internat Centrum Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego we Wschowie, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy we Wschowie, Dom Dziecka przy ul. Odrodzonego Wojska Polskiego w Sławie, Dom Dziecka przy ul. Słonecznej w Sławie, Dom Dziecka we Wschowie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna we Wschowie).

Podczas kontroli ocenie poddawano m.in. stan techniczny budynków i ich funkcjonalność, bieżącą czystość i porządek, zapewnienie warunków do utrzymania higieny osobistej, ergonomię stanowisk pracy ucznia, możliwość pozostawiania w szkołach części podręczników i przyborów szkolnych, organizację profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami, posiadanie przez placówki certyfikatów na meble edukacyjne i urządzenia oraz sprzęt sportowy. Podejmowane działania miały na celu niwelowanie czynników zagrażających zdrowiu dzieci i młodzieży oraz zaniedbań w zakresie bezpieczeństwa i higieny tak, aby zapewnić optymalne oraz bezpieczne warunki nauki, wychowania i rozwoju.

Szkoły.

▪ I Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi, ul. Matejki 1, 67 - 400 Wschowa.

W szkole przeprowadzono kontrolę sprawdzającą wykonanie obowiązków ujętych w decyzji LPWIS wydanej w 2016 roku. Kontrola wykazała, iż obowiązki dotyczące:

- doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-higienicznego powierzchni ścian w sali dydaktycznej nr 12, w pomieszczeniach sanitarnych dla dziewcząt i chłopców, w dwóch szatniach, siłowni oraz salce rekreacyjnej w budynku bloku sportowego,
- doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-higienicznego powierzchni sufitów w sali dydaktycznej nr 14, w pomieszczeniu biblioteki i sali dydaktycznej językowej w budynku biblioteki,
- zabezpieczenia otwartych przestrzeni między biegami schodów w budynku głównym szkoły oraz budynku bloku sportowego, nie zostały wykonane.

Dlatego też LPWIS w Gorzowie Wlkp. wydał decyzję płatniczą obciążającą kosztami kontroli oraz wystosował upomnienie, w którym wezwał stronę do wykonania obowiązków z przedmiotowej decyzji.

Podczas kontroli od Dyrektora szkoły uzyskano informację, iż zgodnie z decyzją Zarządu Powiatu Wschowskiego budynek główny I Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Dwujęzycznymi we Wschowie przy ul. Matejki został wyłączony z użytkowania z uwagi na trwającą termomodernizację obiektu (Protokół Posiedzenia Zarządu Powiatu Wschowskiego z dnia 27 kwietnia 2017r.). Uczniowie szkoły zostali przeniesieni do pomieszczeń dydaktycznych I Zespołu Szkół we Wschowie i Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego we Wschowie. W związku z powyższym dokonano również oceny warunków pobytu uczniów ww. pomieszczeniach. Stan sanitarno-higieniczny skontrolowanych pomieszczeń nie budził zastrzeżeń. Czynności kontrolne potwierdziły również, że budynek główny szkoły został wyłączony z użytkowania ze względu na trwające prace remontowe, ogrodzony oraz oznakowany tablicami o zakazie wstępu na teren budowy. Dyrektor szkoły oświadczył, iż prowadzone prace mają na celu m.in. realizację części

obowiązków z ww. decyzji. Ponadto kontrola wykazała, iż w budynkach biblioteki i bloku sportowego nadal odbywają się zajęcia dydaktyczne dla uczniów Gimnazjum Językowego we Wschowie, które to pomieszczenia są również objęte decyzją LPWIS w Gorzowie Wlkp. z 2016 roku.

Po kontroli Dyrektor szkoły zwrócił się z wnioskiem o zmianę terminu wykonania obowiązków zawartych w decyzji z 2016 roku. Po rozpatrzeniu sprawy LPWIS odmówił przedłużenia terminu ich wykonania. Ww. wniosek został złożony po upływie terminu ustalonego w przedmiotowej decyzji, w tej sytuacji LPWIS uznał, iż dokonanie zmiany decyzji z datą wsteczną jest niedopuszczalne, albowiem nie można uchylić lub zmienić decyzji w sytuacji, gdy z uwagi na upływ terminu nastąpiło jej wygaśnięcie. Od powyższej decyzji strona, tj. I Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi we Wschowie w ustawowym terminie złożyła odwołanie za pośrednictwem LPWIS w Gorzowie Wlkp. do Głównego Inspektora Sanitarnego w Warszawie – sprawa w toku.

W szkole do wykonania pozostają również obowiązki wynikające z dwóch innych decyzji dotyczące:

- doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego podłogi w korytarzu komunikacyjnym na parterze oraz stopni schodów komunikacyjnych w budynku na parterze,
- doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego powierzchni ścian w sali lekcyjnej nr P-3 i w korytarzu komunikacyjnym piwnicy użytkowej oraz ciągu komunikacyjnym w części piwnicznej prowadzącym do pomieszczenia sanitarnego chłopców.

LPWIS przychylił się do wniosku strony i ustalił nowy termin wykonania ww. obowiązków do dnia 31 sierpnia 2018r.

W 2017r. w placówce przeprowadzono także kontrolę w zakresie oceny warunków zdrowotnych środowiska pracy oraz oceny realizacji wymogów w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych i stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin. Nie stwierdzono nieprawidłowości. W związku z trwającym remontem i brakiem dostępu do części dokumentacji wydano zalecenia dotyczące przedłożenia do wglądu kopii: skierowań na badania lekarskie, zaświadczeń z ostatnich szkoleń bhp dla pracowników, rejestru chorób zawodowych i podejrzeń o takie choroby, ocen ryzyka zawodowego, kart charakterystyki stosowanych preparatów chemicznych. Szkoła przekazała ww. dokumenty.

▪ **I Zespół Szkół, ul. Kościuszki 11, 67 - 400 Wschowa.**

W 2017 roku w podmiocie przeprowadzono kontrolę tematyczną w zakresie przygotowania budynków szkoły do nowego roku szkolnego – w ramach przygotowania placówki do rozpoczęcia nowego roku szkolnego przeprowadzono prace remontowe polegające na częściowym opierzeniu budynku i wymianie rynien zewnętrznych,

odmalowaniu ścian i sufitów w ciągach komunikacyjnych budynku szkoły, a także prace konserwatorskie i porządkowe pomieszczeń i ich wyposażenia oraz otoczenia wokół szkoły. Przygotowano również 6 sal dydaktycznych i pracownię komputerową do przyjęcia części uczniów z I Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Dwujęzycznymi we Wschowie, którzy decyzją Zarządu Powiatu Wschowskiego z dnia 27 kwietnia 2017r. zostali przeniesieni od 01 września 2017r. do budynku Zespołu Szkół z uwagi na czasowe wyłączenie z użytkowania budynku głównego I Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami we Wschowie przy ul. Matejki ze względu na trwającą termomodernizację obiektu. Biorąc pod uwagę zwiększoną liczbę uczniów przebywających w placówce przeprowadzono kontrolę pomieszczeń sanitarnych m. in. pod kątem zapewnienia standardów dostępności do urządzeń sanitarnych i stwierdzono, iż zostały one zachowane. Wyposażenie znajdowało się w dobrym stanie technicznym, uczniom zapewniono dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz środków higieny osobistej. Oceniono także infrastrukturę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Szkoła posiada pełnowymiarową salę gimnastyczną oraz salę rekreacyjną wraz z zapleczem sanitarnym oraz kompleks boisk sportowych. Zakupiony sprzęt sportowy posiada odpowiednie atesty i certyfikaty.

Kontrola potwierdziła wykonanie obowiązku dotyczącego zapewnienia wentylacji w salach lekcyjnych nr 17, 20, 24, 56, 58, 62, 90 i pracowni komputerowej, nałożonego decyzją LPWIS w 2016 roku.

▪ **Centrum Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego, ul. Plac Kosynierów 1, 67 - 400 Wschowa.**

Oceniono przestrzeganie przez pracodawcę przepisów prawa pracy, w szczególności przepisów i zasad bhp, w tym spełnienie wymogów w związku z występowaniem w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych i stosowaniem niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin. Podczas kontroli stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczenia gospodarczego konserwatora, pomieszczenia chemii gospodarczej na strychu oraz toalety dla sprzętaczek w piwnicy. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano decyzję zobowiązującą placówkę do ich usunięcia oraz decyzję obciążającą kosztami kontroli. Nieprawidłowości zostały usunięte.

W wyniku czynności kontrolnych wydano również doraźne zalecenia dotyczące:

- naprawy niesprawnej wentylacji mechanicznej w pracowni językowej oraz elektryczno-elektronicznej w piwnicy,
- wyposażenia apteczek pierwszej pomocy w środki opatrunkowe i zamieszczenia przy nich wykazu osób przeszkolonych do udzielania pierwszej pomocy,
- uaktualnienia spisu oraz kart charakterystyki substancji i mieszanin stosowanych na stanowisku sprzętaczki i konserwatora,
- uaktualnienia oceny ryzyka zawodowego w zakresie narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne oraz czynniki chemiczne,

- zapoznania pracowników z uaktualnioną oceną ryzyka zawodowego i kartami charakterystyki potwierdzając pisemnie ten fakt.

Placówki z pobytem całodobowym.

- **Internat Centrum Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego, Plac Kosynierów 1, 67 - 400 Wschowa.**

W dniu kontroli w Internacie przebywało 119 uczniów (limit miejsc - 144). Placówka funkcjonuje w budynku, w którym znajduje się 18 pokoi mieszkalnych z łazienkami. Pokoje wyposażono w łóżka piętrowe, szafy, szafki, regały, krzesła i stoły. Do dyspozycji wychowanków jest także sala komputerowa i świetlica. Podopiecznym zapewniono właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej, w tym dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz środki higieny osobistej. Wszystkie pomieszczenia utrzymane były w czystości, a ich wyposażenie w dobrym stanie technicznym zapewniającym bezpieczne użytkowanie.

Jakość ciepłej wody w instalacji wewnętrznej placówki zbadana w kierunku bakterii *Legionella sp.* odpowiadała wymaganiom sanitarnym.

- **Dom Dziecka, ul. Reymonta 1, 67 - 400 Wschowa.**

Podmiot jest wpisany do rejestru placówek opiekuńczo-wychowawczych Wojewody Lubuskiego i posiada zezwolenie na prowadzenie działalności dla 14 dzieci. W dniu kontroli w placówce przebywało 10 wychowanków w wieku od 7 do 21 roku życia. Do dyspozycji wychowanków przeznaczono 7 dwuosobowych pokoi mieszkalnych, aneks kuchenny z miejscem do wypoczynku i łazienki. W pomieszczeniach sanitarnych zapewniono stały dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz środki higieny osobistej. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny otoczenia oraz skontrolowanych pomieszczeń nie budził zastrzeżeń. Wychowankom zapewniono dobre warunki pobytu. Na terenie placówki wygospodarowano miejsce do odpoczynku i rekreacji.

- **Dom Dziecka, ul. Słoneczna 5, 67 - 410 Sława.**

Dom dziecka wpisany został do rejestru Wojewody Lubuskiego i posiada określone przepisami zezwolenie na prowadzenie działalności. Placówka zapewnia wszystkim wychowankom bezpieczeństwo i optymalne warunki do prawidłowego rozwoju. W pomieszczeniach sanitarnych zapewniono podopiecznym dostęp do środków higieny osobistej oraz bieżącej zimnej i ciepłej wody. Stan techniczny pomieszczeń oraz ich wyposażenia był dobry. W dniu kontroli w placówce przebywało 11 wychowanków w wieku od 7 do 22 roku życia. Podopieczni mają do dyspozycji: 5 pokoi mieszkalnych 2 - 4 osobowych, łazienki, pomieszczenie kuchenne oraz pokój do wypoczynku.

- **Dom Dziecka, ul. Odrodzenia Wojska Polskiego 36, 67 - 410 Sława.**

Podmiot zarejestrowany jest w rejestrze placówek opiekuńczo-wychowawczych

Wojewody Lubuskiego i posiada zezwolenie na prowadzenie działalności dla 14 dzieci. Bieżąca czystość i porządek nie budziły zastrzeżeń. We wszystkich pomieszczeniach sanitarnych zapewniono dostęp do środków higieny osobistej oraz bieżącej ciepłej i zimnej wody. W dniu kontroli w placówce przebywało 13 wychowanków, w wieku od 7 do 16 roku życia. Podopieczni mają do dyspozycji 6 pokoi mieszkalnych 1 - 4 osobowych, aneks kuchenny, pokój wypoczynkowy i łazienki. Wyposażenie wszystkich pomieszczeń było w dobrym stanie technicznym. Wszyscy wychowankowie przebywający w placówce objęci są opieką lekarza rodzinnego.

▪ **Specjalny Ośrodek Szkolno –Wychowawczy, ul. T. Kościuszki 25, 67 - 400 Wschowa.**

Ośrodek mieści się w trzech odrębnych budynkach, zaadaptowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych (winda, podjazdy, platforma schodowa, pomieszczenia sanitarne). Bieżąca czystość i porządek na terenie placówki nie budziły żadnych zastrzeżeń. We wszystkich pomieszczeniach sanitarnych wychowankom zapewniono dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz środków higieny osobistej. Wyposażenie sal lekcyjnych było w dobrym stanie technicznym. Meble edukacyjne (stoliki i krzesła) posiadają certyfikaty poświadczające spełnienie wymogów bezpieczeństwa. Część mieszkalna internatu składa się z 11 pokoi 2 - 4 osobowych. Do zajęć wychowania fizycznego służy sala gimnastyczna, sala rehabilitacyjna oraz dwa boiska. Dla najmłodszych dzieci jest plac zabaw. Sprzęt sportowy posiadał odpowiednie certyfikaty. Podopieczni realizują program nauczania oraz mają zapewniony udział w zajęciach specjalistycznych m.in. logopedycznych, rewalidacyjnych oraz terapii metodą Tomatisa. W Ośrodku funkcjonują oddziały przedszkolne. Na potrzeby przedszkola przeznaczono 4 sale zabaw oraz 3 pomieszczenia sanitarne. Sprzęt, urządzenia i zabawki były w dobrym stanie technicznym.

Opieka zdrowotna nad uczniami sprawowana była przez pielęgniarkę w gabinecie na terenie placówki (37 godzin tygodniowo).

Przeprowadzona kontrola wykazała wykonanie wszystkich obowiązków z decyzji LPWIS w Gorzowie Wlkp. z 2016 roku, tj. doprowadzono do należytego stanu sanitarno-higienicznego ściany w sali do zajęć indywidualnych oraz szatni dla chłopców zlokalizowanych w budynku Powiatowego Centrum Rehabilitacji przy ul. Kościuszki 25, powierzchnie sufitów w łączniku w budynku Powiatowego Centrum Rehabilitacji, korytarzu komunikacyjnym na I piętrze w części należącej do szkoły podstawowej w budynku przy ul. Reymonta 1, powierzchnie sufitów w czterech salach dydaktycznych w budynku przy ul. Reymonta 1, powierzchnię sufitu w pomieszczeniu sanitarnym dla wychowanków internatu na II piętrze w budynku przy ul. Reymonta 1, powierzchnie sufitów w pokojach mieszkalnych wychowanków zlokalizowanych na II piętrze w budynku przy ul. Reymonta 1.

W dniu kontroli część pomieszczeń Ośrodka przeznaczono do dyspozycji I Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Dwujęzycznymi we Wschowie, z uwagi na czasowe wyłączenie z użytkowania budynku głównego liceum ze względu na prowadzoną

termomodernizacją.

W 2017r. przeprowadzono w obiekcie również kontrolę w zakresie higieny żywności. Stan sanitarno-higieniczny oraz techniczny wszystkich pomieszczeń stołówki oraz aneksów kuchennych jak również wyposażenia wykorzystanego do przygotowania posiłków nie budził zastrzeżeń. W obiekcie prowadzone jest żywienie dla mieszkańców internatu i uczniów Ośrodka. W stołówce wydawane są posiłki obiadowe, które przygotowuje kuchnia zewnętrzna znajdująca się w Internacie Centrum Kształcenia Ustawicznego we Wschowie (zakład jest pod stałym nadzorem LPWIS w Gorzowie Wlkp.). Posiłki przywożone są środkiem transportu zatwierdzonym przez PPIS w Nowej Soli. Dostarczane są one w termosach ze stali nierdzewnej i rozdzielane na naczynia wielokrotnego użytku. Brudne naczynia stołowe są myte i wyparzone w zmywarce przemysłowej. Pozostałe posiłki, tj. śniadania, podwieczorki i kolacje są przygotowywane w aneksach kuchennych przez wychowawców wraz z wychowankami. W obiekcie opracowano i wdrożono zasady dobrej praktyki higienicznej (GHP). Dokumentacja w powyższym zakresie nie budziła zastrzeżeń. Prowadzony jest monitoring własny polegający na obserwacji oraz zabezpieczeniu ewentualnych dróg przedostawania się szkodników. Odpady pokonsumpcyjne usuwane są do wydzielonych pojemników, a następnie odbierane są przez firmę zewnętrzną. Na podstawie przeprowadzonej analizy jadłospisu nie stwierdzono nieprawidłowości w żywieniu wychowanków. Do posiłków podawane są warzywa i owoce. Zapewniono odpowiedni udział pełnowartościowego białka. Dzieciom podawane są dania rybne oraz urozmaicone produkty zbożowe.

Inne placówki

▪ Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, ul. Zacisze 1, 67 - 400 Wschowa.

Placówka funkcjonuje w budynku Szkoły Podstawowej Nr 3 we Wschowie, dostosowanym do potrzeb osób niepełnosprawnych (podjazd, pomieszczenie sanitarne). Poradnia dysponuje siedmioma salami do zajęć terapeutycznych, w których przyjmują specjaliści z dziedziny psychologii, pedagogiki, oligofrenopedagogiki, surdopedagogiki, logopedii, rehabilitacji i doradztwa zawodowego. Ogólny stan sanitarno-higieniczny placówki i otoczenia oraz bieżąca czystość i porządek w dniu kontroli nie budziły zastrzeżeń. W pomieszczeniach sanitarnych zapewniono dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz środków higieny osobistej. Wyposażenie wszystkich pomieszczeń przeznaczonych dla dzieci i młodzieży było w dobrym stanie technicznym, gwarantującym bezpieczeństwo zdrowotne.

Podsumowanie:

1. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami dotyczącymi niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego sal dydaktycznych, pomieszczeń sanitarnych oraz pomieszczeń bloku sportowego w **I Liceum Ogólnokształcącym z Oddziałami Dwujęzycznymi we**

Wschowie toczy się postępowanie przed organem odwoławczym Głównym Inspektorem Sanitarnym w Warszawie.

2. Warunki pobytu w skontrolowanych na terenie powiatu placówkach oświatowo-wychowawczych uległy poprawie. W 2017r wykonano obowiązki ujęte w decyzjach LPWIS w Gorzowie Wlkp. w **I Zespole Szkół we Wschowie** oraz **Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym we Wschowie**.
3. Kontrola w **Centrum Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego we Wschowie** wykazała nieprawidłowości w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, LPWIS wydał decyzję nakazującą ich usunięcie – decyzja została wykonana.
4. Jakość żywienia dzieci i młodzieży w skontrolowanych jednostkach nauczania i wychowania nie budziła zastrzeżeń.